

worden voordat zij weer zouden mogen verschijnen, maar er zou ook aan dagbladen en periodieken welke vóór die datum hadden opgehouden te verschijnen, verlof tot herverschijsning geweigerd kunnen worden indien de Perscommissie van oordeel was dat deze schadelijk zou zijn voor wat in het besluit 'een gezond perswezen' heette – geweigerd 'onder meer omdat met de uitgaven . . . uitsluitend het maken van winst wordt beoogd dan wel omdat door de uitgave niet in een bestaande behoefte wordt voorzien.' Tegen beslissingen van de Perscommissie zouden belanghebbenden bij de Kroon in beroep kunnen gaan en zolang de commissie niet was ingesteld, konden die beslissingen door de minister van binnenlandse zaken of door het Militair Gezag worden genomen.

Het was dus weer het Militair Gezag dat ingreep. Redres bleek niet mogelijk want de perscommissie die als een landelijk orgaan was gezien, werd door Burger niet ingesteld en evenmin door zijn opvolger Beel. Bovendien bleek het Persbesluit moeilijk hanteerbaar. Sommige dagbladen die vóór 1 januari '43 waren opgehouden te verschijnen, hadden in de eerste bezettingsjaren de bezetter grotere diensten bewezen dan andere die waren voortgezet – die laatste mochten nu in beginsel niet opnieuw uitkomen, die eerste wèl. Een praktische moeilijkheid was dat het krantenpapier ontbrak om er alle dagbladen die recht op herverschijsning hadden, alsmede de illegale bladen die nu òf als legaal dagblad òf als legaal weekblad wilden uitkomen, van te voorzien. De *Shaef-Mission* had 1 100 ton krantenpapier toegezegd maar er werd slechts 200 ton ontvangen. Strikte rantsoenering was dus geboden. Daarmee belastte zich een bureau van de sectie-Binnenlandse Zaken van het Militair Gezag hetwelk geleid werd door majoor J. Sikkema, een vroegere functionaris van de Arbeiderspers, die in de Meidagen van '40 naar Engeland was ontkomen en in Londen werkzaam was geweest bij het weekblad *Vrij Nederland*. Hij constateerde dat er in het bevrijde zuiden een enorme leeshonger was. De kranten die mochten verschijnen, waren overigens miniem klein – in gezinnen die daartoe de financiële middelen hadden, abonneerde men zich op drie of meer kranten tegelijk. Gevolg was dat er veel te veel papier werd aangevraagd. Sikkema moest tot een billijke verdeling overgaan en zag geen andere mogelijkheid dan de losse verkoop te verbieden en geen hogere oplagen toe te staan dan in de betrokken streken noodzakelijk was. Wat de illegale bladen betrof, bepaalde hij dat de bladen die uitsluitend gestencild waren uitgekomen (in hoofdzaak waren dat de nieuwsbladen welke na de confiscatie van de radio's als paddestoelen uit de grond waren geschoten), geen legale voortzetting mochten krijgen, de gedrukte illegale bladen wèl.